שם פרטי: _____ שם משפחה: _____ כיתה: _____

משפט פשוט, מאוחה ומורכב

דף עבודה

1 **פשוט, מאוחה או מורכב?**

א. הספרייה סגורה היום.

○ פשוט ○ מאוחה ○ מורכב

ב. נועה ציירה, ואחיה כתב שיר.

○ פשוט ○ מאוחה ○ מורכב

ג. אם תבוא מוקדם, נספיק לשחק.

○ פשוט ○ מאוחה ○ מורכב

ד. הוא הפסיד במשחק, אך לא התייאש.

○ פשוט ○ מאוחה ○ מורכב

2 **חברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעזרת המילה שבסוגריים.**

א. הגענו לתחנה. האוטובוס כבר יצא. (כש־) ← _____

ב. היא לא באה. היא הייתה חולה. (מפני ש־) ← _____

3 **כתבו משפט מאוחה עם «אבל» ומשפט מורכב עם «למרות ש־».**

_____

_____

4 מיינו את המשפטים: פשוט, מאוחה או מורכב?

הרוח נשבה והעצים התנועעו. | כשהגשם פסק, יצאנו לחצר.

הילדים בנו סוכה גדולה. | רציתי לבוא, אבל הייתי חולה.

הספר שקניתי אתמול מרתק. | אחי ואחותי נסעו לים.

פשוט	מאוחה	מורכב

5 פרקו כל משפט מאוחה לשני משפטים עצמאיים, וכתבו את מילת הקישור.

משפט מאוחה	משפט 1	משפט 2	מילת הקישור
השעון צלצל, אבל נועה המשיכה לישון.			
התאמנו כל השבוע, ולכן ניצחנו.			
תבוא אלינו או נבוא אליכם.			

6 קראו את המשפטים המורכבים מתוך הקטע «הארנק האבוד». בכל משפט מתחו קו מעל הפסוקית, וכתבו מעל הקו «פסוקית».

א. המורה הודיעה שהטיול יתקיים בכל מזג אוויר.

ב. כשהגענו לחניון, השמש כבר שקעה.

ג. הילד שמצא את הארנק החזיר אותו לבעליו.

ד. אם תצטרפו אלינו, נשמח מאוד.

7 **הקטע הבא בנוי ממשפטים פשוטים קצרים: «דנה התעוררה. היה כבר מאוחר. היא מיהרה. היא שכחה את התיק.» כתבו אותו מחדש בשני משפטים: אחד מורכב ואחד מאוחה.**

_____

_____

8 **השלימו מילת קישור מן המחסן.**

אבל	ולכן	או	כי	אם

א. רציתי לקנות גלידה, _____ שכחתי את הארנק.

ב. היה חם מאוד, _____ הלכנו לבריכה.

ג. נלך לסרט _____ נישאר בבית?

ד. לא באתי למסיבה _____ הייתי חולה.

ה. _____ תסיים את שיעורי הבית, תוכל לצאת לשחק.

9 **התאימו לכל מילת קישור את הקשר שהיא מבטאת.**

טור א	טור ב
1. אבל	☐ ניגוד
2. לכן	☐ תוצאה
3. כי	☐ בחירה בין אפשרויות
4. או	☐ סיבה
5. כדי ש־	☐ מטרה
6. למרות ש־	☐ ויתור

10 **נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.**

א. במשפט מאוחה יש לפחות שני נשואים. נכון / לא נכון

ב. «סבא וסבתא הגיעו לביקור» הוא משפט מאוחה, כי יש בו ו' החיבור. נכון / לא נכון

ג. פסוקית יכולה לעמוד לבד כמשפט שלם. נכון / לא נכון

ד. במשפט «כשהשמש זרחה, הציפורים התחילו לשיר» הפסוקית היא «כשהשמש זרחה». נכון / לא נכון

11 **פרקו כל משפט מורכב: מהו המשפט העיקרי, מהי הפסוקית ומהי מילת השעבוד?**

משפט מורכב	המשפט העיקרי	הפסוקית	מילת השעבוד
למרות שהיינו עייפים, המשכנו ללכת.			
הדלקנו את האור כדי שנוכל לקרוא.			
אימא שמחה כי קיבלה מתנה.			

12 **השלימו כל התחלה כך שייווצר משפט מורכב: «כשהגעתי לכיתה, ...»; «אני מקווה ש...»; «נצא לטיול אם ...».**

_____

_____

_____

תשובות – משפט פשוט, מאוחה ומורכב

1 פשוט, מאוחה או מורכב?

א. הספרייה סגורה היום.
● **פשוט** ○ מאוחה ○ מורכב

ב. נועה ציירה, ואחיה כתב שיר.
○ פשוט ● **מאוחה** ○ מורכב

ג. אם תבוא מוקדם, נספיק לשחק.
○ פשוט ○ מאוחה ● **מורכב**

ד. הוא הפסיד במשחק, אך לא התייאש.
○ פשוט ● **מאוחה** ○ מורכב

2 חברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעזרת המילה שבסוגריים.

א. הגענו לתחנה. האוטובוס כבר יצא. (כש־) ← **כשהגענו לתחנה, האוטובוס כבר יצא.**

ב. היא לא באה. היא הייתה חולה. (מפני ש־) ← **היא לא באה מפני שהייתה חולה.**

3 כתבו משפט מאוחה עם «אבל» ומשפט מורכב עם «למרות ש־».

תשובה אפשרית: רציתי לשחק, אבל התחיל גשם. למרות שהיה קר, יצאנו לטייל.

4 מיינו את המשפטים: פשוט, מאוחה או מורכב?

פשוט	מאוחה	מורכב
הילדים בנו סוכה גדולה., אחי ואחותי נסעו לים.	הרוח נשבה והעצים התנועעו., רציתי לבוא, אבל הייתי חולה.	כשהגשם פסק, יצאנו לחצר., הספר שקניתי אתמול מרתק.

5 **פרקו כל משפט מאוחה לשני משפטים עצמאיים, וכתבו את מילת הקישור.**

משפט מאוחה	משפט 1	משפט 2	מילת הקישור
השעון צלצל, אבל נועה המשיכה לישון.	**השעון צלצל.**	**נועה המשיכה לישון.**	**אבל**
התאמנו כל השבוע, ולכן ניצחנו.	**התאמנו כל השבוע.**	**ניצחנו.**	**ולכן**
תבוא אלינו או נבוא אליכם.	**תבוא אלינו.**	**נבוא אליכם.**	**או**

6 **קראו את המשפטים המורכבים מתוך הקטע «הארנק האבוד». בכל משפט מתחו קו מעל הפסוקית, וכתבו מעל הקו «פסוקית».**

א. המורה הודיעה פסוקית **שהטיול יתקיים בכל מזג אוויר**.

ב. פסוקית **כשהגענו לחניון**, השמש כבר שקעה.

ג. הילד פסוקית **שמצא את הארנק** החזיר אותו לבעליו.

ד. פסוקית **אם תצטרפו אלינו**, נשמח מאוד.

7 **הקטע הבא בנוי ממשפטים פשוטים קצרים: «דנה התעוררה. היה כבר מאוחר. היא מיהרה. היא שכחה את התיק.» כתבו אותו מחדש בשני משפטים: אחד מורכב ואחד מאוחה.**

תשובה אפשרית: כשדנה התעוררה, כבר היה מאוחר (מורכב). היא מיהרה, ולכן שכחה את התיק (מאוחה).

8 **השלימו מילת קישור מן המחסן.**

א. רציתי לקנות גלידה, **אבל** שכחתי את הארנק.

ב. היה חם מאוד, **ולכן** הלכנו לבריכה.

ג. נלך לסרט **או** נישאר בבית?

ד. לא באתי למסיבה **כי** הייתי חולה.

ה. **אם** תסיים את שיעורי הבית, תוכל לצאת לשחק.

9 **התאימו לכל מילת קישור את הקשר שהיא מבטאת.**

טור א	טור ב
1. אבל	**1** ניגוד
2. לכן	**2** תוצאה
3. כי	**4** בחירה בין אפשרויות
4. או	**3** סיבה
5. כדי ש־	**5** מטרה
6. למרות ש־	**6** ויתור

10 **נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.**

א. במשפט מאוחה יש לפחות שני נשואים. **נכון**

ב. «סבא וסבתא הגיעו לביקור» הוא משפט מאוחה, כי יש בו ו' החיבור. **לא נכון** – זה משפט פשוט: יש בו נושא כפול ונשוא אחד

ג. פסוקית יכולה לעמוד לבד כמשפט שלם. **לא נכון** – פסוקית תלויה במשפט העיקרי ואינה עומדת לבד

ד. במשפט «כשהשמש זרחה, הציפורים התחילו לשיר» הפסוקית היא «כשהשמש זרחה». **נכון**

11 **פרקו כל משפט מורכב: מהו המשפט העיקרי, מהי הפסוקית ומהי מילת השעבוד?**

משפט מורכב	המשפט העיקרי	הפסוקית	מילת השעבוד
למרות שהיינו עייפים, המשכנו ללכת.	**המשכנו ללכת**	**למרות שהיינו עייפים**	**למרות ש־**
הדלקנו את האור כדי שנוכל לקרוא.	**הדלקנו את האור**	**כדי שנוכל לקרוא**	**כדי ש־**
אימא שמחה כי קיבלה מתנה.	**אימא שמחה**	**כי קיבלה מתנה**	**כי**

12 השלימו כל התחלה כך שייווצר משפט מורכב: «כשהגעתי לכיתה, ...»; «אני מקווה ש...»; «נצא לטיול אם ...».

תשובה אפשרית: כשהגעתי לכיתה, השיעור כבר התחיל. אני מקווה שנצליח במבחן. נצא לטיול אם מזג האוויר יהיה נעים.

✏️ תרגול נוסף משלי: כתבו שלושה משפטים או דוגמאות משלכם לנושא של הדף, ובדקו אותם עם חבר או חברה.